

॥ १६ ॥ गतं शत्रोः संमुखगमनं प्रत्यागतं अभिमुख्य मत्यजत एवापसरणं ॥ १७ ॥ अस्त्रयंत्राणि कंचिन्मर्देशमाक्षिप्य येन शत्रो रुरुक्षेपणमपक्षेपणं च क्रियते तदस्त्रयंत्रं अस्य ते क्षिप्य तेनेनेत्यस्त्रतच्चतयंत्रं निप ह्णं चास्त्रयंत्रमिति समासः स्थानानि तेषामेवोपयोगीनिर्मर्देशादीनि परिधावनं वेगेन सव्यापसव्यकरणं ॥ १८ ॥ अभिद्रवणं वेगेनाभ्यागमनं आक्षेपं परयत्नस्य तत्पादनहेतुतासंपादनं अवस्थानमचांचल्यं स

तौ परस्परमासाधयत्तावन्योन्यरक्षणे ॥ मार्जारविषभक्षार्थतत्क्षते मुहुर्मुहुः ॥ १६ ॥ अचरद्भीमसेनस्तु मार्गान्वहुविधांस्तथा ॥ मंडलानि विचित्राणि गतप्र त्यागतानि च ॥ १७ ॥ अस्त्रयंत्राणि चित्राणि स्थानानि विविधानि च ॥ परिमोक्षं प्रहाराणां वर्जनं परिधावनं ॥ १८ ॥ अभिद्रवणमाक्षेपमवस्थानं सविग्रहं ॥ प रिवर्तनसंवर्तमवप्लुतमुपप्लुतं ॥ १९ ॥ उपन्यस्तमपन्यस्तं गदायुद्धविशारदौ ॥ एवं तौ विचरंतौ तु न्यग्रतावै परस्परं ॥ २० ॥ वंचयानौ पुनश्चैव चेतुः कुरुसत्तमौ ॥ विक्कीडंतौ सुबलिनौ मंडलानि विचरतुः ॥ २१ ॥ तौ दर्शयंतौ समरे युद्धक्रीडां समंततः ॥ गदाभ्यां सहसान्योन्यमाजग्नतुरिंदमौ ॥ २२ ॥ परस्परं समासाधदंष्ट्राभ्यां द्विरदौ यथा ॥ अशोभेतां महाराजशोणितेन परिप्लुतौ ॥ २३ ॥ एवं तदभवद्युद्धं घोररूपं परंतप ॥ परिहृते हनि कूरं वचवासवयोरिव ॥ २४ ॥ गदाहस्तौ तत्स्तौ तु मंड लावस्थितौ बली ॥ दक्षिणं मंडलं राजन्यार्तराष्ट्रौ भ्यवर्तत ॥ २५ ॥ सव्यं तु मंडलं तत्र भीमसेनो भ्यवर्तत ॥ तथा तु चरतस्तस्य भीमस्यरणमूर्धनि ॥ २६ ॥ दुर्योध नो महाराजपार्श्वदेशे भ्यताडयत् ॥ आहतस्तु ततो भीमः पुत्रेण तव भारत ॥ २७ ॥ आविध्यत गदां गुर्वी प्रहारं तमचितयन् ॥ इन्द्राशनि समाघोरां यमदंडमिवोद्य तां ॥ २८ ॥ ददृशुस्ते महाराज भीमसेनस्य तां गदां ॥ आविध्यंतं गदां हृत्वा भीमसेनं तवात्मजः ॥ २९ ॥ समुद्यम्य गदां घोरां प्रत्यविध्यत् परंतपः ॥ गदामारुतवेगेन तव पुत्रस्य भारत ॥ ३० ॥ शब्द आसीत्सु तु मुलस्तेजश्च समजायत ॥ स चरन् विविधान् मार्गान् मंडलानि च भागशः ॥ ३१ ॥ समशोभत तेजस्वी भूयो भीमात्सु यो धनः ॥ आविद्धा सर्ववेगेन भीमेन महती गदा ॥ ३२ ॥ सधूमं सार्चिषं चाग्निमुमोचो ग्रमहास्वना ॥ आधूतां भीमसेनेन गदां हृत्वा सुयोधनः ॥ ३३ ॥ अद्रिसारम र्गीं गुर्वीमाविध्यन् वद्धशोभत ॥ गदामारुतवेगं हि हृत्वा तस्य महात्मनः ॥ ३४ ॥ भयं विवेश पांडूस्तु सर्वानिवससो मकान् ॥ तौ दर्शयंतौ समरे युद्धक्रीडां समंततः ॥ ३५ ॥ गदाभ्यां सहसान्योन्यमाजग्नतुरिंदमौ ॥ तौ परस्परमासाधदंष्ट्राभ्यां द्विरदौ यथा ॥ ३६ ॥

विपहंशत्रावु स्थिते पुनस्तेन सह युद्धकरणं परिवर्तनं शत्रुं प्रहृतुं परितः प्रसरणं संवर्तं शत्रुप्रसरणस्यावरोधनं अवप्लुतं प्रहारवंचनार्थं नभीभूयनिःसरणं उपप्लुतं तदेवार्वागमनयुक्तं ॥ १९ ॥ उपन्यस्तं उपेत्यायुधप्र क्षेपः अपन्यस्तं परावृत्य पृष्ठतः कृतेन हस्तेन शत्रोस्ताडनं ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥